

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาแนวความคิดการจัดสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพของอาคารประเภทโรงเรียนอนุบาลเอกชน

นักศึกษา

นางสาวภัทรา วงศ์พรเพ็ญภาพ

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์สมพล ดำรงเสถียร

ระดับการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2540

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาแนวความคิดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคาร
ประเภทโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการ และความคิดเห็นเกี่ยว
กับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคาร ประเภทโรงเรียนอนุบาลเอกชน เพื่อให้เป็น
แนวทาง ในการออกแบบอาคารโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่เกิดจากความต้องการและพฤติกรรม
ของผู้ใช้อาคาร จากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษาคือ โรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขต
ชั้นในกรุงเทพมหานคร กลุ่มครูใหญ่ - ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน เป็นกรณีศึกษา ซึ่ง
กลุ่มครูใหญ่ - ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน จากประชากรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด
494 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การวิจัยเอกสาร และแบบ
สอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 จากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง
หมด เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ สรุปผล
และเสนอแนะ เป็นแนวความคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในรูปแบบงาน
สถาปัตยกรรม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในเรื่องของ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอก
และภายในของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อม
ทางกายภาพที่เหมาะสมของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งจะมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัด
แนวประสบการณ์ และช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ให้กับ
เด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาขั้นต่อไป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สถานที่ตั้งของโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ติดกับถนนใหญ่หรือในซอยที่เล็กคับแคบ จึงมีปัญหาในเรื่องของการจราจร และเสียงรบกวนจากรถยนต์ภายนอกโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนอนุบาล ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวกในการเดินทางรับส่งนักเรียนทั้งไปและกลับ อยู่ในซอยที่กว้างขวาง มีทางเข้าออกสะดวก ใกล้แหล่งชุมชนเป็นต้น อาคารเรียนโรงเรียนอนุบาลควรเป็นอาคารชั้นเดียวหรือสองชั้น แต่ไม่ควรสูงกว่านี้ มีพื้นที่เพียงพอสำหรับเด็กที่จะสามารถเล่นได้ในบริเวณอาคาร และการจัดวางตำแหน่งของอาคารควรสัมพันธ์กับการจัดสนามเด็กเล่นกลางแจ้งและในร่ม ซึ่งควรมีพื้นที่กว้างขวาง โถงโปร่งสบาย มีร่มเงาและแสงแดดที่พอเหมาะสำหรับเด็ก การจัดวางตำแหน่งการติดตั้งอุปกรณ์เครื่องเล่นในสนามควรจัดให้สอดคล้องกับกิจกรรมของเด็ก และควรมีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับเด็ก มีสีสันสะดุดตา ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง ทนทานและปลอดภัย สามารถพัฒนาร่างกายช่วยให้เด็กได้ออกกำลังกายอย่างเต็มที่ และตำแหน่งของสนามเด็กเล่นควรสัมพันธ์กับห้องเรียน คืออยู่ใกล้กับห้องเรียนเพื่อสะดวกในการทำกิจกรรมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียน ห้องเรียนอนุบาลจึงควรมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ และสามารถปรับเปลี่ยนเป็นห้องกิจกรรมขนาดต่าง ๆ ได้ เช่น ดัดแปลงเป็นห้องนอน ห้องอาหาร หากไม่มีการจัดแยกต่างหาก จัดมุมกิจกรรมต่าง ๆ ในบริเวณห้องเรียน เช่น มุมบล็อกลูก มุมบ้าน มุมศิลปะ เป็นต้น ลักษณะของห้องเรียนควรโปร่ง มีการระบายอากาศที่ดี และมีแสงสว่างเพียงพอ วัสดุที่ใช้กับห้องเรียน พื้นควรเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น ทำความสะอาดง่าย ทนทาน ผนังทาสีอ่อน ๆ และใช้วัสดุที่สามารถดูดซับเสียงได้ สามารถป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอกห้องเรียน การจัดห้องน้ำ - ห้องส้วม สำหรับเด็กอนุบาลควรอยู่ภายในอาคารเรียน ไม่ควรจัดแยกออกจากอาคารเรียน ควรอยู่ติดกับห้องเรียนและสนามเด็กเล่น เพราะสามารถป้องกันอันตรายและครูสามารถดูแลเด็กได้ทั่วถึง ความปลอดภัยมีความสำคัญมากสำหรับเด็กอนุบาล ควรออกแบบจุดต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อป้องกันอันตรายแก่เด็ก เช่น การเล่นเครื่องเล่นในสนาม เป็นต้น โรงเรียนอนุบาลควรติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง มีทางหนีไฟและควรมีการซ้อมหนีไฟด้วย

ผลจากการศึกษาวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และนำไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการจัดทำรายละเอียดโครงการออกแบบโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอนาคต ให้สนองความต้องการของผู้ใช้อาคารโดยตรง